

[Johs. Larsen.]

viteten, og jeg har på fornemmelsen, at industrien endnu ligger under den arbejds-effektivitet, den havde før krigen.

Når jeg fremdrager dette forhold så stærkt og ønsker det oplyst, er det af flere grunde. For det første er det af De samvirkende Fagforbunds formand oplyst, at industriarbejderens realløn nu er højere end før krigen, og det ville være godt og rigtigt, hvis der samtidig var sket en produktionsforøgelse pr. arbejdsenhed; men når der som her samtidig er en formindsket arbejds-effektivitet, kan jeg meget vel forstå det ønskelige i udviklingen set fra industriarbejdernes synspunkt, men jeg kan ikke se det moralsk berettigede i en sådan udvikling. Nogle, nemlig forbrugerne, må lægge ryg til for at udjævne misforholdet mellem reallønnen og arbejds-effektiviteten.

For det andet: de ønsker eller krav, der i denne tid fremsættes fra fagforbundene, om nedsat arbejdstid, forbud mod overarbejde etc., alle virker de i retning af faldende arbejds-effektivitet. At dette harmonerer dårligt med en samtidig forøgelse af reallønnen, synes man ikke at have syn for.

Min tredie og vigtigste grund til at fremhæve spørgsmålet om arbejds-effektiviteten er, at dette begreb er højst reelt, og det er afgørende for den levestandard, vi kan opretholde i dette land. Det kan vel siges at gælde for alle lande, men en høj arbejds-effektivitet er især påkrævet i Danmark og da særlig i det danske industrihverv. Hovedparten af dansk industrivirksomhed hviler på råvaretilførsler udefra. Vi har ikke kul, vi har ikke stål, vi har ikke træ. Råvarerne bliver dyrere i vort land end i de industrilande, der har råvarerne indenfor egne døre. Forskellen i prisen på engelske kul i England og Danmark er et memento herom.

Det handicap, som vor råvarefattigdom er for os, kan vi kun udjævne ved større dygtighed og højere produktions-effektivitet. Jeg har påvist, at landbruget nu har nået førkrigstidens standard, men hvordan er det med industrihvervet? Vil det ikke trække med? Er det dets mening vedblivende at ville trække på den lange hammel, eventuelt spænde skaglerne endnu et par huller ud? Hvad er den højttærede handelsministers syn på dette forhold? Vil

han være i stand til at belyse udviklingen med hensyn til arbejds-effektiviteten i vort vigtige erhverv, industrivirksomheden, i Danmark?

Funck Jensen: Med udgangspunkt i det foreliggende forslag til finanslov for 1950—1951 vil jeg fremsætte nogle bemærkninger om spørgsmål, der dels er øjeblikkeligt aktuelle, dels på længere sigt vil blive det. Men forinden jeg omtaler de enkelte spørgsmål, vil det være formålstjenligt at ridse baggrunden for retsforbundets politik op med nogle få linier.

Baggrunden er etisk, den hviler på en moral. Enhver kender f. eks. begrebet handelsmoral som en moral, hvorpå handelen bør hvile, hvis den da ellers skal foregå på en sund og for de handlende parter retfærdig måde. Vi mener i retsforbundet, at der også for det politiske liv findes en moral, som vi bør lade os lede af, hvis det folkelige og politiske liv skal blive sundt. Vi kalder denne moral retsmoralen. Den går ganske enkelt ud på, at både det enkelte menneskes liv og samfundslivet trives bedst, hvis staten sørger for som sin første og fornemste opgave at hævde retfærdigheden, så enhver får sit, det vil sige sådan, at den enkelte får lov til ubeskåret, også af skatter, at beholde indtægter, der erhverves gennem værdiskabende arbejde i fri kappelstrid med andre, medens staten forhindrer, at nogen får monopolindtægter, altså indtægter, bag hvilke der ikke ligger en værdiskabende arbejdsindsats, og som derfor er udtryk for uretmæssig tilegnelse af værdier, andre har skabt.

Udover denne opgave at værne retten borgerne imellem tildeles retsmoralen kun staten sådanne opgaver, der med rette kan betragtes som værende af lige stor interesse for alle, og som ikke lige så godt eller bedre kan løses ved privat initiativ af frie sammen slutninger, foreninger, selvejende institutioner eller andelsselskaber.

Det er ud fra denne retsmoral, retsforbundets krav om fuld grundskyld må ses, idet grundskylden skal forhindre privat tilegnelse af de jordværdier, der ikke er skabt af den enkelte, men af samfundet. Det er på samme grundlag, vort krav om frihandel må ses. Vi vil gennem frihandelen forhindre monopoldannelser. Det er endelig på samme